

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μ Ε Λ Ε Τ Η Ε Ρ Γ Ο Υ

«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΙΧΛΑΣ ΠΕΝΤΕ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ»

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ:
ΙΩΑΝΝΝΙΝΑ, 08/ 03/2017

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ
ΙΩΑΝΝΝΙΝΑ, 08/ 03/2017
Η ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΔΠ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΙΩΑΝΝΝΙΝΑ, 08 / 03/2017
Ο ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ/ΝΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΗ

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΒΑΒΒΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Πληροφορίες: Λ. Βάββα
Τηλ. 26513 64333

ΕΡΓΟ:
«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΙΧΛΑΣ
ΠΕΝΤΕ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ»

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Μονή Μίχλας ή Μοίχλας βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Πέντε Εκκλησιές (παλιά Οσδίνα) και Πολύδροσο (παλιό Βλαχώρι), σ' ένα μικρό δασωμένο οροπέδιο του βουνού Μίχλα- απ' όπου και πήρε το όνομά του και το μοναστήρι.

Η Μονή Μίχλας είναι αφιερωμένη στη Γέννηση της Θεοτόκου και μάλιστα στη Γέννηση της Παναγίας της Λαμποβήθρας – της θαυματουργής και λατρευόμενης και στη Θεσπρωτία, Παναγίας Άνω Λαμπόβου Αργυροκάστρου. Ιδρύθηκε το 1845 από τον ηγούμενο της Μονής Βέλλιανης Λεόντιο.

Πρόκειται για μονόχωρο καμαροσκέπαστο ναό, με πολυγωνική αψίδα στα ανατολικά. Ο ναός στεγάζεται με δίρριχτη στέγη, η οποία καλύπτεται με κοίλα κεραμίδια, με αποτμήσεις στη δυτική πλευρά. Η αψίδα του ναού καλύπτεται με ιδίου τύπου κεραμίδια, ενώ χαμηλότερα διακοσμείται με οδοντωτή ταινία. Βόρεια και νότια του ναού υπάρχουν σε επαφή δύο προσκτίσματα, ενώ περίβολος περικλείει το ναό στη βόρεια, νότια και δυτική πλευρά του. Τα προσκτίσματα είναι κατασκευασμένα λίγο μεταγενέστερα, σύμφωνα με εγχάρακτη επιγραφή που διακρίνεται στην εξωτερική τοχοποιία του βόρειου προσκτίσματος.

Εντός του περιβόλου εισέρχεται κανείς από τοξωτή θύρα που βρίσκεται στη βόρεια πλευρά.

Ο ναός έχει δεχτεί μεταγενέστερες επεμβάσεις και συγκεκριμένα η στέγη στο ανατολικό τμήμα, ενώ στη δυτική πλευρά έχει κατασκευαστεί μεταγενέστερο χαγιάτι.

Η χρονολογία ίδρυσης του ναού καθώς και το όνομα του ιδρυτή της, είναι γραμμένα, με εντοίχια κεραμίδια στην εξωτερική πλευρά του Ιερού Βήματος.

«1845 ΙΕΡΜΝ ΛΕΟΝΤΙΟ»

Σε πλάκα που βρίσκεται εντοιχισμένη πάνω από το παράθυρο του καθολικού σώζεται η επιγραφή
«ΤΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ».

Εσωτερικά ο ναός φέρει επίχρισμα με ασβεστοκονίαμα. Ωστόσο πάνω από την είσοδό του δυτικού τοίχου σώζεται επιγραφή σε ελλειψοειδές περίγραμμα, σύμφωνα με την οποία τοιχογραφήθηκε ο ναός στα 1890. Στην ασπίδα του ιερού σώζονται ίχνη τοιχογραφίας της Πλατυτέρας, διακρίνεται η μορφή και τμήμα από τα ενδύματα. Το τέμπλο του ναού και οι εικόνες είναι σύγχρονα. Οι εικόνες είναι ίδιας τεχνοτροπίας φιλοτεχνημένες από το ζωγράφο Πέτρο Γεωργιάδη.

- Παναγία Βρεφοκρατούσα με διαστάσεις 0,73x0,55x0,015μ. Σώζεται επιγραφή τρίστιχη με τη χρονολογία 22 Ιουνίου 1849 και το όνομα του Ζωγράφου.
- Χριστός Παντοκράτορας με διαστάσεις 0,73x0,54x0,015μ χρονολογία 19ος αιώνας και είναι της ίδιας τεχνοτροπίας.
- Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος με διαστάσεις 0.73x0,54x0,02μ χρονολογείται στον 19ο αιώνα.
- Παναγία Βρεφοκρατούσα ύψους 0,76μ πλάτος: πάνω σωζόμενο 0,23μ και κάτω 0,45μ.Πρόκειται για εικόνα των αρχών του 17ου ή πιθανότατα του τέλους του 16ου αιώνα.

Ο ηγούμενος της Μονής Βέλλιανης Λεόντιος, κατά την επανάσταση της Ηπείρου το 1854, μετέφερε τα περισσότερα ιερά βιβλία της στη Μονή Μίχλας, για φύλαξη, αλλά από αυτά σώθηκαν μόνο 3 με τις ενθυμήσεις τους.

2. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα μελέτη αφορά κυρίως το ναό της Μονής, το στέγαστρο στην είσοδο του ναού και το στέγαστρο στον αύλειο χώρο εντός του περιβόλου της μονής και άλλες μικροεπεμβάσεις που κρίνονται απαραίτητες.

Η γενική εικόνα που παρουσιάζει ο ναός τόσο από στατικής πλευράς όσο και γενικότερα, είναι καλή. Παρουσιάζει όμως κάποια μορφολογικά προβλήματα που δεν συνάδουν με την ιστορικότητά του.

Επίσης τα δύο νεότερα στέγαστρα είναι υπερβολικά μεγάλα σε διαστάσεις και δεν ταιριάζουν με την μορφολογία του μνημείου.

Αναλυτικά τα προβλήματα που διαπιστώνονται και χρήζουν άμεσων παρεμβάσεων είναι:

Δομικά προβλήματα

- Η απουσία κάποιων από τους ξύλινους ελκυστήρες που υπήρχαν αρχικά και πρέπει να επανατοποθετηθούν καθώς και η ύπαρξη φθαρμένων που χρήζουν αντικατάστασης
- Η παρουσία υγρασίας στις τοιχοποιίες εξαιτίας φαινομένων ανερχόμενης υγρασίας.
- Ρηγματώσεις μικρού εύρους στην περιμετρική τοιχοποιία του ναού.
- Υγρασία στον περιμετρικό τοίχο του περιβόλου της Μονής

Μορφολογικά προβλήματα

- Η υπερύψωση της νεότερης στέγης σε σχέση με την παλιά καθώς και η ύπαρξη νεωτερικής τσιμεντένιας κρηπίδας
- Η επικάλυψη της στέγης του ναού με κεραμίδια
- Το δυσανάλογα μεγάλο στέγαστρο στην είσοδο του ναού που παρουσιάζει και στατικά προβλήματα
- Το ξύλινο στέγαστρο επί τσιμεντένιων υποστυλωμάτων στον αύλειο χώρο της Μονής που δεν συνάδει με την ιστορικότητα του μνημείου
- Η ανομοιομορφία στην εικόνα των τοιχοποιιών του ναού λόγω των νεωτερικών επιχρισμάτων - ασβεστωμάτων στην δυτική πλευρά του ναού
- Νεωτερικά κουφώματα που χρήζουν αντικατάστασης

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Οι προτάσεις επέμβασης που είναι απαραίτητες να εκτελεσθούν στο μνημείο, συντάχθηκαν με γνώμονα τα παρακάτω κριτήρια:

1. Να διαφυλαχθεί η ιστορικότητα και η μορφολογία του μνημείου.
2. Να μην αποτελεί αποκλειστικά επέμβαση διατήρησης και στερέωσης, αλλά και ανάδειξης της ιστορικότητας και της μορφής του μνημείου.
3. Όλες οι προβλεπόμενες εργασίες θα εκτελεσθούν με όσο το δυνατόν απλές μεθόδους στερέωσης, ώστε να μη διαταραχθεί η στατική επάρκεια του μνημείου και να μη αλλοιωθεί η μορφή του.

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Οι εργασίες για την επισκευή του ναού θα πραγματοποιηθούν με την ακόλουθη σειρά.

A. Εργασίες στη στέγη του ναού

- Καθαίρεση των κεραμιδιών σε όλη την έκταση της στέγης.
- Αποξήλωση σανιδώματος υπάρχουσας στέγης
- Καθαίρεση φέροντος οργανισμού στέγης εφόσον αποκαλυφθεί ξυλεία
- Καθαίρεση νεωτερικής κρηπίδας από σκυρόδεμα καθώς και της υπερύψωσης της νεότερης στέγης
- Επισκευή της παλιάς λίθινης κρηπίδας με αντικατάστασή της όπου απαιτείται

- Αποχωμάτωση και καθαρισμός των εξωραχίων των θόλων χειρωνακτικά με τη χρήση μικρών εργαλείων χειρός, καθαρισμός με αέρα υπό πίεση των ρωγμών. Αν κριθεί σκόπιμο από την επίβλεψη θα γίνει και πλύσιμο των εξωραχίων των θόλων.
- Τοπικές επισκευές των εξωραχίων των θόλων, κυρίως στις περιοχές τυχόν ρηγματώσεων, σύμφωνα με τις οδηγίες της επίβλεψης. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται τοπική αποξήλωση όλων των ετοιμόρροπων λίθων και χαλαρών κονιαμάτων με προσοχή, ο καθαρισμός των επιφανειών των λίθων και του πυρήνα με απομάκρυνση της σκόνης, η προσεκτική διαβροχή τους και η ανάκτηση με χρησιμοποίηση υπαρχόντων αργών λίθων και λίθινων ή πλίνθινων τσιβικιών, η σφήνωση και τεχνική σύνδεση του νέου τμήματος με το διατηρούμενο και η τοποθέτηση σε απαραίτητες θέσεις επιμήκων κλειδίων από υπάρχοντες λίθους ή άλλους λαξευτούς που θα τοποθετηθούν εγκάρσια ή παράλληλα στην επιφάνεια του τοίχου, με σκοπό την καλύτερη συρραφή παλαιάς και νέας λιθοδομής ή ρηγματωμένης επιφάνειας σύμφωνα με τη μελέτη και τις επί τόπου οδηγίες της επίβλεψης. Στις θέσεις των ρηγματώσεων θα γίνει ενίσχυση των τοίχων με βαθύ αρμολόγημα με ασβεστοκονίαμα με προσθήκη μικρής ποσότητας λευκού τσιμέντου. Στα σημεία στα οποία θα γίνουν επεμβάσεις αρμολόγησης και λιθοσυρραφής, η σύνθεση του κονιάματος των αρμών θα είναι η ακόλουθη:
 - 5 μέρη άμμος νταμαρίσια (0-4 mm)
 - 1 μέρος κεραμιδόσκονη (0,1-0,2 mm)
 - 1 μέρος υδραυλική ασβεστος NHL 3,5 (45μm)
 - 1 μέρος θηραϊκή γη.
- Ενίσχυση των εξωραχίων των θόλων με διάστρωση ασβεστοτσιμεντοκονιάματος οπλισμένου με πλαστικό πλέγμα διατομής 4x4 mm. Η σύσταση του υλικού διάστρωσης, συνολικού ελάχιστου πάχους 5-8 cm που προτείνεται είναι η εξής: 1/2 λευκό τσιμέντο, 1/2 ασβέστης, 1 άμμο ποταμίσια 0-4mm, 1/4 κεραμάλευρο και 1/4 θηραϊκή γη.
- Πλήρωση των θόλων με ελαφροσκυρόδεμα με μικρή περιεκτικότητα σε τσιμέντο (περίπου 12%) και περισσότερη σε κόκκους παρθένας διογκωμένης πολυστερίνης (88%) ειδικά εμποτισμένης ώστε να μπορεί να αναμιχθεί με το τσιμέντο με σκοπό τη διαμόρφωση των ρύσεων της στέγης.
- Διάστρωση επάνω από την τελική επιφάνεια της πλήρωσης με τσιμεντοκονία εξομάλυνσης από τσιμεντοκονίαμα πάχους 3-5 cm αποτελούμενη από δύο στρώσεις τσιμεντοκονιάματος των 450 Kg τσιμέντου με άμμο μετριοκόκκη και λεπτοκόκκη, (πλην θαλάσσης) με πρόσθετο

όρο να περιέχει ίνες πολυπροπυλενίου για αποφυγή τριχοειδών ρηγματώσεων και ενσωμάτωση ελαφρού εξάγωνου συρματοπλέγματος 1,5 in. Για τη βελτίωση της εργασιμότητας του μίγματος θα προστίθεται οικοδομική ρητίνη ή στεγανωτικό μάζης. Η κάθε στρώση θα διαβρέχεται και θα τρίβεται καθόλη τη διάρκεια της κατασκευής, τουλάχιστον τρεις φορές.

- Επίστρωση με ανόργανα τσιμεντοειδή στεγανωτικά υλικά δύο συστατικών (Α και Β) με βάση το τσιμέντο για την υδρομόνωση της στέγης. Ως Α συστατικό χρησιμοποιείται σκόνη με στεγανωτικό υλικό και ως Β συστατικό ελαστική ρητίνη, σε αναλογία 4 προς 1 (Α:Β) και προσθήκη νερού, αν απαιτείται. Για να επιτευχθεί η βέλτιστη στεγάνωση της επιφάνειας απαιτείται μίγμα περίπου 3,5kg/μ² καθώς και η διάστρωση σε δύο ή τρεις στρώσεις. Κατά την τοποθέτηση του υλικού, η οποία θα γίνει με σπάτουλα, θα εγκιβωτιστεί στη μάζα του υαλόπλεγματος πλαστικό 160 gr/m², με διάσταση οπών 4x4 mm.
- Τοποθέτηση των στηριγμάτων των υδρορροών.
- Επικάλυψη της στέγης με σχιστόπλακα.
- Τοποθέτηση ημικυκλικών γαλβανίζε υδρορροών

Β. Εργασίες στις τοιχοποιίες

- Καθαρισμός της λιθοδομής της δυτικής πλευράς του ναού με εφαρμογή υδροαμμοβολής για την αφαίρεση των νεωτερικών επιχρισμάτων - ασβεστωμάτων.
- Συμπλήρωση των κονιαμάτων των αρμών της δυτικής πλευράς όπου απαιτηθεί.
- Τοπικές επισκευές παρειάς λιθοδομής στα σημεία της τοιχοποιίας όπου παρουσιάζονται ρηγματώσεις.

Γ. Κατασκευή ντρενάζ

Προβλέπεται η κατασκευή στραγγιστηρίου στις δύο πλευρές του ναού για την αντιμετώπιση των φαινομένων ανερχόμενης υγρασίας.

Αναλυτικά η σειρά εργασιών για το ντρενάζ έχει ως ακολούθως:

- Εκσκαφή μέχρι τη βάση των θεμελίων της τοιχοποιίας και πλάτους 70 εκ. περίπου
- Μετά την εκσκαφή, η λιθοδομή των θεμελίων θα καθαριστεί με υδροβολή.
- Στη συνέχεια και πάνω από την τελική επιφάνεια θα εφαρμοστεί πατητή τσιμεντοκονία με πρόσθετο στεγανωτικό μάζας και σε ύψος ως εκεί που θα γίνει η επίχωση.

- Έπειτα η επιφάνεια της τσιμεντοκονίας θα στεγανοποιηθεί με κονίαμα εύκαμπτο δύο συστατικών έτσι ώστε να καλύπτει και τον πυθμένα του σκάμματος (βλέπε σχετικό σκαρίφημα)
- Σε περίπτωση που το ύψος του προς επίχωση τοίχου είναι πάνω από 1 μέτρα θα τοποθετηθεί για την προστασία της στεγανωτικής στρώσης αποστραγγιστική μεμβράνη (αυγουλιέρα)
- Ο πυθμένας του σκάμματος θα διαμορφωθεί με κλίση προς το εξωτερικό της θεμελίωσης και θα εφαρμοστεί σε αυτόν μπετόν καθαριότητας πάχους 10εκ.
- Στη συνέχεια θα τοποθετηθεί γεωύφασμα 200 γρ/μ² για την αποφυγή εισχώρησης εδάφους στο στραγγιστήρι και περιμετρικά του σωλήνα, το οποίο και θα ανεβαίνει στις παρειές .
- Στο εσωτερικό του σκάμματος και στο χαμηλότερο σημείο (το πιο απομακρυσμένο από τα θεμέλια) θα διαστρωθεί χονδρόκοκκο υλικό στραγγιστηριού, από παντελώς καθαρά θραυστά σκύρα λατομείου διαμέτρου 12 έως 63 χλ και πάνω στη στρώση αυτή θα τοποθετηθεί εύκαμπτος αποστραγγιστικός σωλήνας διάτρητος 20 εκ. για τη συλλογή και απομάκρυνση των υδάτων.
- Το κενό του σκάμματος πάνω από το σωλήνα θα πληρωθεί με χαλίκι μέχρι λίγο πριν την επιφάνεια του φυσικού εδάφους, και θα καλυφθεί από το γεωύφασμα που εξέχει της επιφάνειας ώστε όλος ο όγκος του χαλικιού να περιβάλλεται από γεωύφασμα.
- Η τελική επιφάνεια θα καλυφθεί με φυσικό έδαφος

Δ. Λοιπές εργασίες

- Τοποθέτηση μεταλλικών ελκυστήρων στη θέση των υφιστάμενων ξύλινων, πάνω από αυτούς, καθώς στις θέσεις των παλαιών που λείπουν.
- Αντικατάσταση των κουφωμάτων με νέα ξύλινα απλής μορφής παραδοσιακού τύπου, επαλειμμένα με σκούρο καφέ βερνικόχρωμα έτσι ώστε να φαίνονται τα νερά του ξύλου.
- Καθαίρεση του ξύλινου στεγάστρου στην είσοδο και κατασκευή νέου ξύλινου στεγάστρου μικρότερων διαστάσεων σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη.
- Καθαίρεση του ξύλινου στεγάστρου και των τσιμεντένιων υποστυλωμάτων στον αύλειο χώρο της μονής και κατασκευή νέου ξύλινου στεγάστρου μικρότερων διαστάσεων σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη.
- Αισθητική παρέμβαση στο κωδωνοστάσιο της εισόδου το οποίο είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Συγκεκριμένα προτείνεται η επένδυσή του με χτιστή πέτρα πάχους 10 εκ. σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη.

